

Sygn. akt I CZ 31/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku I.K.
przy uczestnictwie W.J. i Miasta W.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 marca 2018 r.,
zażalenia uczestnika W.J.
na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt V Ca [...] /16,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił zażalenie uczestnika W.J. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 września 2017 r. w sprawie o podział majątku wspólnego. Podstawą prawną odrzucenia zażalenia był art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz.U. z 2016 r., poz. 623 ze zm., dalej jako u.k.s.c.). Według tego przepisu, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, a pismo wniósł profesjonalny pełnomocnik strony, przewodniczący nie wzywa strony do opłacenia tego pisma, tylko w ciągu tygodniowego terminu od doręczenia lub ogłoszenia postanowienia o odmówieniu zwolnienia od kosztów opłata powinna zostać wniesiona. W zdaniu drugim art. 112 ust. 3 u.k.s.c. stanowi się jednak, że jeżeli o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekał sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia. Jak uzasadnił Sąd Okręgowy, w rozpoznawanej sprawie wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania kasacyjnego został oddalony postanowieniem z dnia 26 października 2017 r. Odpis tego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi uczestnika dnia 3 listopada 2017 r., a więc opłatę pełnomocnik winien był wnieść do dnia 10 listopada 2017 r. Ze względu na uchybienie temu terminowi zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego zostało odrzucone.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 7 grudnia 2017 r. pełnomocnik uczestnika zarzucił Sądowi naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 112 ust. 1, 2 i 3 (które skarżący określa jako paragrafy) w związku z art. 10 u.k.s.c., przez błędne uznanie, że wniosek o zwolnienie od opłaty od zażalenia został prawomocnie oddalony, co spowodowało nieprawidłowe odrzucenie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 września 2017 r.; art. 126² § 1 i 2 k.p.c. przez dokonanie przez ten Sąd w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2017 r. rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych związanych z

wniesieniem skargi kasacyjnej z dnia 21 sierpnia 2017 r. zgłoszonego wraz ze skargą, pomimo tego że uprzednio Sąd odrzucił skargę jako niedopuszczalną, w związku z czym nie powinien rozpoznawać wniosku o zwolnienie od kosztów zgłoszonego wraz z tą skargą; art. 397 § 2 w związku z art. 370 k.p.c. przez błędne uznanie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 września 2017 r. za nieopłacone i błędne jego odrzucenie, podczas gdy nie został rozpoznany wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych od tego zażalenia, złożony wraz z zażaleniem. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz o rozpoznanie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 września 2017 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt sprawy wynika, że postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej uczestnika postępowania zostało wydane dnia 15 września 2017 r. Przyczyną odrzucenia skargi była zbyt niska wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 519¹ § 2 k.p.c.). Na to postanowienie zostało wniesione zażalenie z dnia 29 września 2017 r. wraz z ponowionym wnioskiem o zwolnienie uczestnika od kosztów postępowania kasacyjnego, który wniesiony wraz ze skargą nie został rozpoznany oraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych od tego zażalenia. Wniosek ten nie został również rozpoznany.

Na podstawie przytoczonych orzeczeń, a zwłaszcza ich braku przez nierozpoznawanie w sekwencji zdarzeń wnoszonych środków zaskarżenia należy przyznać słuszność uczestnikowi odnośnie do błędnego uznania, że wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w kwestii opłaty od zażalenia został prawomocnie oddalony, co nie miało miejsca, a co spowodowało błędne odrzucenie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 15 września 2017 r. W szczególności chodzi o uznanie zażalenia na to postanowienie za nieopłacone i z tego powodu odrzucone, podczas gdy nie został rozpoznany wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych od tego zażalenia, wniesiony wraz z zażaleniem. Należy podzielić argumentację skarżącego w uzasadnieniu rozpoznawanego zażalenia. Wskazane uchybienia spowodowały błędne zastosowanie w sprawie przytoczonego na wstępie art. 112 § 1 - 3 w związku z art. 10 u.k.s.c. oraz

wskazanych w zażaleniu przepisów postępowania cywilnego (por. mającą moc zasady prawnej uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2017 r., III CZP 82/16, OSNC 2017, nr 7 - 8, poz. 75 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2017 r., I CZ 81/16, z dnia 13 kwietnia 2017 r., III CZ 12/17 oraz z dnia 20 stycznia 2016 r., IV CZ 81/15, nie publ.).

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

aj

a.ł.